

АКТ

ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ
лісознавство
Національного університету біоресурсів і природокористування України «Боярська
лісова дослідна станція»
код ЄДРПОУ 19417232
08500, Київська обл., м. Фастів,
вул. Захисників України, 45
30.06.2025

лісopaтoлoгічнoгo oбстeжeння нacaджeнь Відокремленого підрозділу
природокористування України «Боярська лісова дослідна станція» на предмет визначення необхідності призначення
заходів з поліпшення санітарного стану лісів

м. Боярка

На звернення Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Боярська лісова дослідна станція» (далі - ВП НУБіП України «Боярська ЛДС»), лист № 341 від 16.06.2025 р, та згідно з Санітарними правилами в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 555 від 27 липня 1995 р., комісією в складі: провідного інженера-лісopaтoлoга державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Віктора КАНІВЦЯ, інженера-лісopaтoлoга ДСЛП «Київлісозахист» Сергія БОГАТИРЧУКА, начальника відділу лісового господарства ВП НУБіП України «Боярська ЛДС» Антона МОВЧАНА, провідного інженера з охорони та захисту лісу ВП НУБіП України «Боярська ЛДС» Валентина СОСНОВОГО, старшого лісничого Плесецького лісництва Василя БІЛЕКИ, старшого лісничого Боярського лісництва Івана КОВАЛЯ, проведено лісopaтoлoгічнe oбстeжeння лісових насаджень ВП НУБіП України «Боярська ЛДС» на предмет визначення необхідності призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік.

Основна таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наводиться нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2018 року.

Всі обстеженні ділянки лісу відносять до 2 категорії захисності лісів – рекреаційно оздоровчі ліси.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа, яка потребує проведення ВСП	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб. метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, метрів кубічних на 1 гектар		
Боярське лісництво													
19	12	1.8		1.8	10СЗ+АКБ	61	0.50	1А	26	28	290	30	
19	13	17.5		17.5	9ДЗ1ГЗ+СЗ	110	0.70	2	27	36	280	25	
19	15	0.4		0.4	6ДЗ4СЗ	120	0.65	2	27	40	340	50	
25	2	3.3		3.3	10СЗ	85	0.55	1	28	32	360	30	
27	7	1.4		1.4	7ДЗ2СЗ1ГЗ+ЛПД+КЛГ+ГШЗ	110	0.65	2	26	36	275	40	
27	9	0.3		0.3	9ДЗ1ГЗ+КЛГ+ЛПД+СЗ	120	0.60	2	27	36	240	90	
31	7	0.3		0.3	7ДЗ1КЛГ1ЛПД1ГЗ+СЗ	120	0.60	2	27	36	230	85	
58	18	0.7		0.7	9ДЗ1СЗ	120	0.50	2	26	32	225	50	
65	4	0.4		0.4	6ДЗ4СЗ	110	0.55	2	26	40	280	65	
128	15	0.9		0.9	10СЗ+ДЗ+ВГЛ+ВЛЧ	70	0.80	1А	27	28	485	10	
128	17	0.3		0.3	10СЗ+ДЗ	90	0.60	1	29	36	395	15	
128	18	0.3		0.3	9СЗ1ДЗ	105	0.60	1А	32	44	410	30	
128	19	0.4		0.4	10СЗ	90	0.60	1А	31	36	430	10	
128	21	1.8		1.8	8СЗ2ДЗ+ЛПД	105	0.60	1А	32	44	390	15	
128	23	1.1		1.1	10СЗ+ДЗ	90	0.60	1А	31	40	430	15	
128	24	2.7		2.7	7СЗЗДЗ+ВЛЧ	110	0.55	1	29	44	300	15	

128	26	1.7		1.7	10СЗ+ДЗ	110	0.50	1А	33	44	395	10
130	13	0.5		0.5	7СЗ(65)ЗСЗ(100)	65	0.50	1	23	26	260	50
135	6	0.7		0.7	10СЗ	90	0.50	1	26	28	320	15
135	8	0.3		0.3	10СЗ	55	0.60	1	20	24	240	15
135	15	0.8		0.8	10СЗ+ДЗ	90	0.50	1	29	36	330	15
144	2	0.2		0.2	8СЗ(51)2СЗ(180)+ДЗ	51	0.75	1А	23	24	390	40
145	6	2.7	(1)	2.6	10СЗ+ДЗ+ЧШ+ВГЛ+БП+ВЛЧ	89	0.50	1А	30	40	340	10
145	7	1.0	(1)	0.3	8СЗ(65)2СЗ(90)+ДЗ+ВЛЧ	65	0.60	1А	25	28	340	50
151	3	3.2		3.2	10СЗ+ДЗ	90	0.60	1А	30	36	415	15
151	10	0.4		0.4	10СЗ+ДЗ	77	0.65	1А	28	32	410	15
151	11	1.1		1.1	10СЗ	90	0.60	1	29	36	390	30
					8ДЧР2ДЗ+ВШМ+ЛПД	47	0.40		16	18	70	
151	18	0.9		0.9	9СЗ1ДЗ	90	0.70	1А	31	40	460	15
167	3	1.2		1.2	10СЗ	90	0.50	1	29	32	330	10
					5ДЗ5ДЧР+ЛПД	48	0.25		13	16	50	
167	7	12.2		12.2	10СЗ+ДЗ+БП	65	0.70	1А	27	28	425	10
185	5	9.7		9.7	10СЗК+ДЗ+АКБ	89	0.50	1	29	36	345	15
186	9	7.1		7.1	10СЗК	89	0.50	1	29	36	340	20
186	13	1.4		1.4	8СЗ(66)2СЗ(90)+ДЗ+ВГЛ+АКБ	66	0.65	1А	26	32	380	15
186	14	0.4		0.4	5СЗ4АКБ1ДЗ+ВГЛ	72	0.70	1А	28	36	310	50
196	1	12.2		12.2	10СЗ+ДЗ	90	0.50	1А	30	40	350	15
197	1	15.4		15.4	10СЗ	87	0.60	1А	30	36	415	15
198	1	16.3		16.3	10СЗ+ДЗ+ДЧР+КЛГ+ВШМ	85	0.65	1	28	36	420	10
206	4	0.5		0.5	8ЯЗ1ДЗ(68)1ДЗ(108)	68	0.60	1А	27	30	295	160
207	17	0.5		0.5	10ЯЗ+ДЗ+ДЧР	69	0.70	1А	28	28	370	120
207	23	14.8		14.8	5СЗ3ДЗ1ГЗ1ЧШ+КЛГ+ЛПД+ЯЗ	90	0.60	1А	30	36	250	15
207	28	0.7		0.7	4ДЗ4ЯЗ2АКБ+СЗ	69	0.60	1	25	26	250	30
207	34	0.2		0.2	8ДЗ1ЯЗ1АКБ	69	0.60	1	25	26	260	75
226	5	2.2		2.2	10СЗ+ДЗ	105	0.60	1А	31	44	440	30
228	6	4.3		4.3	10СЗ+ДЗ+ВЗШ+ЧШ	72	0.65	1Б	30	36	450	20
228	26	1.0		1.0	8СЗ1ДЗ1ВЛЧ	90	0.55	1А	31	40	360	25
228	27	1.0		1.0	9СЗ1ДЗ+ВЛЧ	95	0.60	1А	31	36	400	15
230	1	2.2		2.2	6СЗ4ДЗ+ЛПД+КЛГ+АКБ+ОС	64	0.65	1А	27	32	350	15
230	18	0.5		0.5	9СЗ1БП	71	0.65	1Б	30	32	410	45
Всього		150.9		150.1								
Плесецьке лісництво												
267	1	5.3	(2)	5.1	10СЗ+ДЧР+ДЗ+КЛП+КЛГ+ВЗШ	90	0.65	1	28	40	410	20
277	5	9.3		9.3	6ДЗ3СЗ1БП	95	0.80	2	26	30	390	10
279	7	0.4		0.4	10СЗ+ДЗ+БП	80	0.60	1	26	40	350	35
307	27	1.0		1.0	10СЗ+ДЗ	89	0.50	1А	31	40	375	25
310	12	2.5		2.5	8СЗ2ДЗ+БП	104	0.55	1А	34	44	380	10
310	13	2.5		2.5	9СЗ1ДЗ+ЧШ+БП	104	0.55	1А	33	40	380	20
323	3	10.9		10.9	7ДЗ3СЗ	90	0.80	2	25	30	380	10
326	2	0.4		0.4	8ЯЛЕ2АКБ+ДЗ+КЛГ	39	0.50	1А	19	18	190	65
328	14	1.2		1.2	10СЗ+ДЗ	104	0.50	1	30	44	350	20
333	17	4.0		4.0	10СЗ+ВЗШ+ДЗ	67	0.60	1А	25	28	320	10
334	7	0.6		0.6	10СЗ	100	0.55	1	29	32	370	15
335	8	1.1		1.1	10СЗ+ДЗ	100	0.50	1А	31	40	360	25
335	9	1.2		1.2	8СЗ2ДЗ	95	0.60	1А	31	40	360	50
335	10	1.2		1.2	7СЗ3ДЗ	85	0.60	1А	30	44	340	65
336	16	2.4	(2)	1.4	10СЗ	100	0.50	1А	32	40	390	30
337	9	0.6		0.6	10СЗ+ДЗ	100	0.50	1А	32	44	380	55
355	9	6.9		6.9	10СЗ+ДЗ	95	0.55	1А	30	40	390	5
358	1	1.2		1.2	10СЗ	94	0.65	1	29	36	430	15
391	3	19.5		19.5	10СЗ	89	0.55	1	28	32	360	15
391	4	6.4		6.4	9СЗ1ДЗ+БП	67	0.55	1А	26	30	310	10
392	5	4.8		4.8	9СЗ1ДЗ	76	0.60	1А	28	32	380	15
413	2	13.0		13.0	10СЗ	85	0.60	1	28	32	390	10
421	17	1.1		1.1	10СЗ	104	0.50	1А	31	40	370	15

425	1	2.6		2.6	10C3	108	0.50	1	29	40	330	15
426	9	3.0		3.0	10C3	105	0.50	1	29	40	340	10
427	14	0.4		0.4	6C3(90)4C3(42)	90	0.50	1	27	40	250	20
435	8	2.3		2.3	10C3	104	0.50	1A	31	40	360	10
506	10	0.9		0.9	10C3	75	0.75	1	26	30	430	40
506	16	0.9		0.9	10C3	100	0.50	2	26	40	290	35
507	7	0.5		0.5	10C3	70	0.70	1	24	26	360	30
519	12	1.6		1.6	7C3(88)2C3(73)1ДЗ	88	0.55	1A	30	40	355	35
524	2	2.9		2.9	10C3	100	0.50	2	26	36	310	15
553	3	1.1		1.1	10C3	85	0.60	1A	29	36	390	10
565	4	1.1		1.1	10C3+ДЗ	110	0.50	1	31	40	365	25
565	7	1.6		1.6	10C3+ДЗ	90	0.60	1A	30	36	410	10
565	8	2.1		2.1	9C31ДЗ	108	0.50	1	30	40	340	25
565	9	1.5		1.5	10C3+ДЗ	90	0.65	1A	30	36	450	30
575	5	5.3		5.3	6Д34СЗ	130	0.50	2	26	32	280	15
575	7	2.7		2.7	8С32ДЗ	105	0.50	1	30	40	315	15
Разом		128		126.8								
Всього				276.9								

При обстеженні вище вказаних насаджень сосни звичайної (*Pinus sylvestris* L.) виявлено в місцях відшарування кори ходи стовбурових шкідників на поверхні деревини та їхні відбитки на внутрішній поверхні кори. Ці ознаки присутності заселення характерні для наступних видів ентомошкідників: короїд-стенограф (*Ips sexdentatus*), лубоїд великий сосновий (*Tomicus piniperda*), лубоїд малий сосновий (*Tomicus minor*), синя соснова златка (*Phaenops cyanea*). Крім того додатковим підтвердженням цьому є личинки під корою, та буре борошно в окоренках. Про наявність великого та малого соснових лубоїдів свідчать пагони на ґрунті під проекціями крон після минулого додаткового живлення імаго і їхні входні та вихідні льотні отвори на стовбурах дерев. Зоною заселення стовбурових шкідників є товста, перехідна або тонка кора залежно від особливостей біології кожного виду. Глибина погризів в деревині становить 1-7 мм. Рівень фізіологічної шкодочинності перелічених вище шкідників вище середнього.

В насажденні кв. 185 вид. 5 та вид. 9 Боярського лісництва діє осередок кореневої губки (КГ) *Heterobasidion annosum*, спостерігається дифузний характер всихання. Характерною візуальною ознакою є наявність поодиноких або куртинних повалених дерев та дерев, з помітним нахилом від вертикальної осі, внаслідок ураження грибом кореневої системи, викликаючи корозійно-деструктивний тип гнилі (строкату ситову). Зовнішні ознаки ураження, де активно проходить розвиток КГ, проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крон, укорочені хвої. Хвоя втрачає блиск, набуває блідо-зелений відтінок, легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно опадає. В подальшому насадження заселились стовбуровими шкідниками (великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою, стовбуровим сосновим смолюхом, малим рогохвостом).

У деякої кількості дерев сосни віком близько 100 років виявлені багаторічні плодові тіла, що за всіма візуальними ознаками належать сосновій губці (*Phellinus pini*). Розвиток цього дереворуйнівного гриба призводить до утворення центральної бурої гнилі у стовбурі та суттєвого зниження технічної якості деревини.

У деревостанах за участю дуба звичайного (*Quercus robur* L.) виявлено на стовбурах багаторічні плодові тіла копитоподібної форми, що належать несправжньому дубовому трутовику (*Phellinus robustus*), розвиток якого викликає утворення жовто-білої змішаної гнилі стовбурів, і достатньо часто трапляються злами стовбурів в місцях ураження.

У ясеня звичайного помітне зниження рівня біологічної стійкості. Проявляється це у частковому всиханні гілок II – IV порядків, що охоплює 30 – 80 % крони. Іноді додатково це супроводжується ураженням бактеріальним раком стовбура та скелетних гілок

(середній та сильний ступінь). Патологічні процеси у ослаблених дерев проходять з заселенням їх великим та малим ясеневими лубоїдами. Трапляються вітровали внаслідок поширення гнилизни в коренях та окоренках. Є також дерева з розламами стовбурів у вертикальному напрямку, причиною цього стали морозобійні тріщини.

Виявлені екземпляри деревних порід родини в'язових (*Ulmus*), що перетворились на сухостої через ураження грибом в конідіальній стадії (*Graphium ulmi*) і характеризуються закупоркою судин та подальшим відмиранням окремих гілок і дерев цілому.

Під час обстеження на відмерлих деревах на фрагментах кори та деревини наявні пошкодження стовбуровими шкідниками таких видів як дубовий заболонник (*Scolytus intricatus*), златка зелена вузькотіла (*Agrilus viridis*), златка двоцяткова вузькотіла (*Agrilus biguttatus*). Ці личинкові погризи розташовані в середній та нижній частині стовбурів.

Кілька сухостійних дерев вільхи чорної (*Alnus glutinosa* L.) мають на стовбурі характерні льотні отвори, що свідчать про заселення і відпрацювання цих дерев кисифідрією вільховою (*Xiphydria camelus*).

Також під час обстеження зустрічались вітровальні та буреломні дерева зі зламами стовбура на різній висоті, характер розташування таких дерев поодинокій.

Виявлені пошкодження стовбуровими шкідниками та ураження дереворуйнівними грибами призвели до утворення всихаючих дерев (IV категорія стану) та сухостоїв різних термінів утворення (V-VI категорії стану) з поодиноким та груповим розташуванням, що вказує на необхідність призначення певних заходів з поліпшення лісопатологічного та санітарного стану цих насаджень. Зважаючи на це, за результатами проведеного лісопатологічного обстеження вищенаведених деревостанів Боярського та Плесецького лісництв ВП НУБіП України «Боярська ЛДС» комісія призначає вибіркові санітарні рубки (далі - ВСР) на загальній площі **276.9 га** з інтенсивністю 5-160 м³/га, зокрема з наступних причин на таких ділянках:

Номер кварталу	Номер виділу	Причина призначення заходів
Боярське лісництво		
19	12	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
19	13	Несправжній дубовий трутовик, двоцяткова вузькотіла златка, дубовий заболонник, короїд-стенограф, синя соснова златка
19	15	Несправжній дубовий трутовик, двоцяткова вузькотіла златка, дубовий заболонник, короїд-стенограф, синя соснова златка
25	2	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
27	7	Несправжній дубовий трутовик, двоцяткова вузькотіла златка, дубовий заболонник, короїд-стенограф, синя соснова златка
27	9	Несправжній дубовий трутовик, двоцяткова вузькотіла златка, дубовий заболонник, короїд-стенограф, синя соснова златка
31	7	Несправжній дубовий трутовик, двоцяткова вузькотіла златка, дубовий заболонник, короїд-стенограф, синя соснова златка
58	18	Несправжній дубовий трутовик, двоцяткова вузькотіла златка, дубовий заболонник, короїд-стенограф, синя соснова златка
65	4	Несправжній дубовий трутовик, двоцяткова вузькотіла златка, дубовий заболонник, короїд-стенограф, синя соснова златка
128	15	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
128	17	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
128	18	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
128	19	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
128	21	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
128	23	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
128	24	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
128	26	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка

[illegible]

392	5	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
413	2	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
421	17	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
425	1	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
426	9	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
427	14	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
435	8	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
506	10	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
506	16	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
507	7	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
519	12	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
524	2	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
553	3	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
565	4	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
565	7	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
565	8	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
565	9	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка
575	5	великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка, неспарвжній дубовий трутовик, двоцяткова вузькотіла златка, дубовий заболлоник
575	7	Великий та малий соснові лубоїди, короїд-стенограф, синя соснова златка

Призначені ВСП провести у 2025 році відповідно до пунктів 2-4,6,9,14 чинних Санітарних правил в лісах України.

При проведенні призначених ВСП необхідно врахувати особливості популяцій видів стовбурових шкідників стосовно їхніх термінів розвитку. За станом суміжних насаджень вести посилений нагляд.

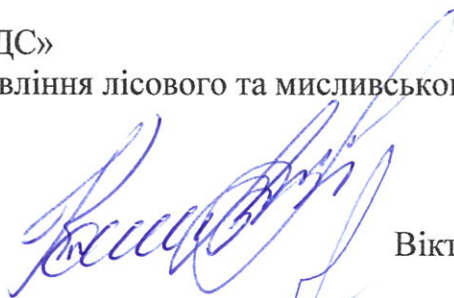
Нових осередків первинних шкідників, а також занесених до Червоної книги України рослин і тварин, при обстеженні не виявлено.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, рослин і тварин, занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

Акт складено у 3 примірниках:

- 1- ВП НУБіП України «Боярська ЛДС»
- 2- Центральне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства
- 3- ДСЛП «Київлісозахист»

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Віктор КАНІВЕЦЬ

Інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Сергій БОГАТИРЧУК

Начальник відділу лісового господарства
ВП НУБіП України «Боярська ЛДС»

Антон МОВЧАН

Провідний інженер з охорони та захисту
лісу ВП НУБіП України «Боярська ЛДС»

Валентин СОСНОВИЙ

Старший лісничий
Плесецького лісництва

Василь БІЛЕКА

Старший лісничий
Боярського лісництва

Іван КОВАЛЬ